

Olimpiad Linguistik Asia Pasifik Keenam

7 – 21 April 2024

Soalan

- Dengar dan ikut arahan pegawai pertandingan.
- Pertandingan ini berlangsung selama lima jam. Set soalan mengandungi enam halaman dan lima soalan. Anda boleh menyelesaikan soalan dengan sebarang cara.
- Anda tidak dibenarkan menggunakan sebarang peranti elektronik, bahan bertulis atau bercetak, atau sumber informasi luaran lain ketika pertandingan.
- Jika anda mempunyai sebarang pertanyaan tentang soalan, angkat tangan anda dan tanyakan kepada pengawas pertandingan. Pengawas pertandingan akan merujuk kepada juri sebelum menjawab.
- Syarat untuk menulis jawapan:
 - Jangan ulang semula pernyataan dalam soalan.
 - Tuliskan jawapan kepada setiap soalan menggunakan helaian kertas berbeza.
 - Gunakan hanya muka hadapan kertas jawapan.
 - Pada setiap helaian kertas, tuliskan nama anda, nombor soalan, dan turutan halaman untuk soalan tersebut, contohnya:

Nama	...	Nama	...	Nama	...
Soalan #	5	Soalan #	5	Soalan #	5
Halaman #	1 / 3	Halaman #	2 / 3	Halaman #	3 / 3

bermaksud helaian pertama, kedua, dan ketiga, dari tiga helaian untuk soalan kelima.

Jika tidak, hasil kerja anda mungkin akan tersisih atau terpisah.

- Melainkan dinyatakan sebaliknya, anda perlulah menerangkan setiap atau peraturan yang anda kenalpasti dalam data. Jika tidak, jawapan anda tidak akan diberi markah penuh.

Soalan-soalan pertandingan mestilah tidak dihebahkan sehingga soalan-soalan tersebut dipaparkan dalam laman rasmi APLO <https://aplo.asia>. Jangan hebahkan atau bincangkan soalan-soalan secara atas talian sehingga tarikh tersebut.

Soalan

Soalan 1 (20 markah). Berikut ialah beberapa ayat dalam bahasa Tutuba dan terjemahan bahasa Malaysiannya:

1. me ve urede am
<i>Dia telah membuat laplap anda.</i>	7. e ote niu man dokta noku
<i>Anda akan membawa air kelapa doktor saya.</i>
2. sube noku a sile boe nona
<i>Ketua saya akan memberi babi dia.</i>	8. nno ote niu an boe
<i>Saya telah membawa blondo babi.</i>
3. o ve ti man tasim
<i>Anda telah membuat teh abang anda.</i>	9. arivitamaute bulana ma ati vidin boe
<i>Kucing dia telah menggigit ekor babinnya.</i>
4. viriu ma an toa bulaku
<i>Anjing telah memakan ayam betina saya.</i>	10. mesaku mo sor vamol aku
<i>Isteri saya telah memandang oren saya.</i>
5. ma an toa
<i>Dia telah memakan daging ayam.</i>	11. arivitamaute bulan mera noku a an masi
<i>Kucing teman lelaki saya akan memakan ikan.</i>
6. ka sor batuna
<i>Saya akan melihat kepala dia.</i>	12. nno ve taqa non tamana
<i>Saya telah membuat beg ayah dia.</i>

(a) Di Pulau Tutuba, di mana bahasa Tutuba dituturkan, satu haiwan dianggap sebagai harta benda dan objek. Haiwan ini dianggap sebagai simbol kekayaan dan kuasa. Apakah haiwan ini?

(b) Terjemahkan ke dalam Bahasa Malaysia: (c) Terjemahkan ke dalam Bahasa Tutuba:

13. nno an boe non sube	16. <i>Anjing anda telah memakan kepala ikan.</i>
14. a ati toa ana	17. <i>Dia telah membawa tempurung kelapa anda.</i>
15. o sor arivitamaute	18. <i>Saya akan memberi jus oren saya.</i>

(d) Tentukan padanan yang betul:

19. baheo amiu	A. <i>tetamu kita</i>
20. nani bulara	B. <i>ibu kami</i>
21. tinamam	C. <i>kambing mereka</i>
22. voi noda	D. <i>daging jerung anda semua</i>

△ Tutuba adalah dari rumpun Oseanik dalam keluarga Austronesia. Ia dituturkan oleh kira-kira 500 orang di Vanuatu.

ŋ ialah huruf konsonan.

Laplap ialah makanan tradisional Vanuatu. Kelapa mempunyai pelbagai kegunaan: kulitnya digunakan sebagai cawan, isi bijinya sebagai makanan ternakan (dikenali sebagai *blondo*), dan cecair di dalamnya sebagai air minuman (*air kelapa*).

— Tsuyoshi Kobayashi

Soalan

Soalan 2 (20 markah). Berikut ialah beberapa perkataan dan frasa dalam bahasa Wemba Wemba dan terjemahan bahasa Malaysianya dalam susunan rambang:

1. kali lar	A. <i>roh jahat</i>
2. kali mir	B. <i>hidung besar</i>
3. katjin mir	C. <i>mata merah</i>
4. kurrki mir	D. <i>otak</i>
5. marti karr	E. <i>pintu</i>
6. marti katjin	F. <i>kelopak mata</i>
7. miRk-purrrp	G. <i>banjir</i>
8. purrrp	H. <i>kepala</i>
9. purrrpi lar	I. <i>bumbung</i>
10. puRt kurrk	J. <i>air mata</i>

(a) Tentukan padanan yang betul, mengetahui bahawa **puRt** bererti *asap*.

* * *

Berikut ialah beberapa perkataan dan frasa lagi dalam bahasa Wemba Wemba dan terjemahan bahasa Malaysianya dalam susunan rambang:

11. kalki tjina	K. <i>tulang kaki</i>
12. kalki werp	L. <i>kanggaru</i>
13. kurri	M. <i>lubang hidung</i>
14. murti kalk	N. <i>sotong</i>
15. murti paR	O. <i>sungai</i>
16. paR	P. <i>sungai pendek</i>
17. paR manya	Q. <i>kayu pendek</i>
18. putj	R. <i>tapak kaki</i>
19. putji karr	S. <i>tulang belakang</i>
20. putji tjina	T. <i>batang</i>
21. wartipi kalk	U. <i>perut (organ)</i>
22. wartipi kurri	V. <i>jari kaki</i>
23. wartipi liti	W. <i>wanita yang tidak menikah</i>
24. wartipi tjina	X. <i>kanggaru muda</i>

(b) Tentukan padanan yang betul.

(c) Terjemahkan ke dalam Bahasa Malaysia: 25. **kalk** 26. **katjin** 27. **liti**

Salah satu perkataan mengandungi dua terjemahan. Berikan mereka berdua.

(d) Terjemahkan ke dalam Bahasa Wemba Wemba: 28. *kanggaru tua* 29. *jari* 30. *tengkorak*

(!) Penjelasan tambahan lain selain jawapan adalah tidak diperlukan dan tidak akan ditanda.

(bersambung di halaman seterusnya)

Soalan

△ Wemba Wemba adalah dari rumpun Kulinic dalam keluarga Pama-Nyungan. Bahasa itu telah pupus kini. Dahulu ia dituturkan di sepanjang Sungai Murray dan anak sungainya di barat laut Victoria dan selatan tengah New South Wales, Australia.

ng, ny, rr, rt dan **tj** ialah huruf-huruf konsonan. Simbol **R** mewakili konsonan yang tidak diketahui yang menyerupai seperti **r**. — Vlad A. Neacșu

Soalan 3 (20 markah). Beberapa perkataan dalam bahasa Bambara berasal dari bahasa Perancis. Berikut ialah beberapa perkataan tersebut dengan asal-usulnya dari bahasa Perancis dan maksudnya:

Perancis	Bambara	maksud	Perancis	Bambara	maksud
bāk	bāki	<i>bank</i>	brɔs	bɔrɔsi	<i>berus</i>
trē	terē	<i>kereta api</i>	ābargo	ābarigo	<i>sekatan</i>
spɔr	sipɔri	<i>sukan</i>	enerzi	enerizi	<i>tenaga</i>
mɛrsɔnɛr	meriseneri	<i>tentera upahan</i>	eskro	esikoro	<i>penipu</i>
marto	marito	<i>tukul</i>	arikover	arikoweri	<i>kacang hijau</i>
oberzin	oberizini	<i>terung</i>	ēternet	ēterineti	<i>internet</i>
furno	furuno	<i>relau</i>	ʃarbɔ	sarabɔ	<i>arang batu</i>
dezer	dezeri	<i>padang pasir</i>	sēgapur	sēgapuru	<i>Singapura</i>
militer	militere	<i>tentera</i>	lyksābur	likisāburi	<i>Luxembourg</i>
nɔrveʒ	nɔriwezi	<i>Norway</i>	prezidā	perezidā	<i>presiden</i>
ver	were	<i>kaca</i>	tɔrʃ	(1)	<i>obor</i>
mɛrkyr	merikiri	<i>merkuri</i>	gitar	(2)	<i>gitar</i>
trāspɔr	tarāsipɔri	<i>pengangkutan</i>	frās	(3)	<i>Perancis</i>
traktɔr	tarakiteri	<i>traktor</i>	ēspektɔr	(4)	<i>inspektor</i>
epinar	epinari	<i>bayam</i>	mars	(5)	<i>Mac</i>
skanɔr	sikaneri	<i>pengimbas</i>	ʒardē	(6)	<i>taman</i>
sektɔr	sekitere	<i>sektor</i>	direktɔr	(7)	<i>pengarah</i>
seminer	semineri	<i>seminar</i>	etamaʒɔr	(8)	<i>ibu pejabat</i>
gard	garadi	<i>pengawal</i>	mɔrfin	(9)	<i>morfina</i>
gres	geresi	<i>Yunani</i>	ēfɔrmatik	(10)	<i>sains komputer</i>

Isi tempat kosong (1–10).

△ Bambara adalah dari keluarga Mande. Ia dituturkan oleh kira-kira 4.1 juta orang di Mali.

Semua data diberikan dalam transkripsi fonetik. **ʃ, ʒ, R** dan **w** ialah huruf-huruf konsonan. **ɑ, ɔ, ɛ, ə, œ** dan **y** ialah huruf-huruf vokal. Simbol tilde $\tilde{\square}$ di atas huruf vokal menandakan sebutan bersengau. — Oh Haenaem

Soalan

Soalan 4 (20 markah). Berikut ialah beberapa ayat dalam bahasa Mairasi dan terjemahan bahasa Malaysiannya:

1. omo obae avu nayomnai	<i>Saya mengejar datuk saya.</i>
2. eeme domba teosnyai	<i>Kita mengorbankan biri-biri.</i>
3. sika nasai uratu imbiemnyai	<i>Kucing hitam menjatuhkan ikan.</i>
4. neme uratu neii navairjonnev	<i>Anda menangkap ikan-ikan kecil.</i>
5. tat naii nabae nani navaseen
bumbuemnyai	<i>Anak kecil terus memukul ayah penat dia.</i>
6. eme tat javiit mesionyev	<i>Anda semua menyembunyikan anak-anak menggunakan bakul.</i>
7. aasi nevwer domba nayemnyev	<i>Anjing-anjing besar mengejar biri-biri (jamak).</i>
8. eme onggwasa teoiei	<i>Anda semua memotong rambut saya.</i>
9. eme nebae fuati avwer uvuoiei	<i>Anda semua merendam jaring besar mereka.</i>
10. nebae avu javii asai maimaitavemai	<i>Datuk anda terus membawa bakul hitam.</i>
11. ebae bembe newas namor buenggei	<i>Babi-babi marah anda semua memukul muka dia.</i>
12. obae nani jerung narovot navairjemai	<i>Ayah saya menarik busur menggunakan tangan dia.</i>

Ayat 9 dan 10 mengandungi dua terjemahan dalam Bahasa Malaysia, tetapi di sini, hanya satu terjemahan disediakan.

(a) Terjemahkan ke dalam Bahasa Malaysia:

13. **omo domba nesai maitavomnev**
14. **neme eebae jerung imbionai**
15. **eeme eenggwasa eerovot uvuosei**
16. **omo fuati aii teonggai**

(b) Ayat berikut tidak betul dari segi tatabahasa:

17. **tat neii javii avwer imbiemai**

Jelaskan mengapa.

(c) Terjemahkan ke dalam Bahasa Mairasi:

18. *Kita mengorbankan ikan-ikan besar.*
19. *Saya membuat anjing hitam anda berenang.*
20. *Anda semua menyembunyikan datuk dia menggunakan jaring.*
21. *Anda terus memukul bakul kecil mereka menggunakan tangan anda.*

△ Mairasi adalah dari keluarga Mairasi. Ia dituturkan oleh kira-kira 2,500 orang di Provinsi Papua Barat, Indonesia.

ng = ng dalam *ngarai*; **y** = y dalam *yakin*.

— Kazune Sato, Minkyu Kim

Soalan

Soalan 5 (20 markah). Berikut ialah beberapa persamaan yang ditulis dalam dialek Ao Chungli:

- (1) **tenemri ka + metsyri asym = tenem ser metsyri pezy**
- (2) **liri pezy + semyr maben pungu = tenem ser metsy maben tyko**
- (3) **tenet + ti = metsy maben pungu**
- (4) **metsy maben trok × pungu = lir anasy**
- (5) **teri ana × ana + rokyri asym = telang tyko maben tenet**
- (6) **semyr maben ti + liri ana = tenem ser metsy**
- (7) **tyko × trok = tenemri pezy**
- (8) **lir anasyri pezy – lir maben pungu = tenem maben tyko**
- (9) **teri asym × trok = lir anasy maben ti**

(a) Tulis kesamaan (1–9) menggunakan nombor, memandangkan **metsy maben ti** ialah 18.

(b) Tulis dalam bahasa Ao Chungli: 10, 31, 36, 58, 93.

Jika ungkapan yang tepat tidak dapat ditentukan dari data yang diberikan, tuliskan semua kemungkinan.

△ Chungli ialah salah satu daripada lima dialek bahasa Ao, yang adalah dari keluarga Sino-Tibetan. Ia dituturkan oleh kira-kira 130,000 orang di Nagaland, India.

y ialah huruf vokal.

— Vlad A. Neacșu

Ketua Editor:

- Hoju Cha

Editor-editor:

• Ethan Chi	• Diego Ostoja-Kowalski
• Shinjini Ghosh	• Tung-Le Pan
• Zdravko Ivanov	• Alexander Piperski
• Jerome Jochems	• Kazune Sato
• Minkyu Kim (editor teknikal)	• Panawat Tiacharoen
• Tsuyoshi Kobayashi	• Henry Wu
• Tamila Krashtan	• Jaeyeong Yang
• Vlad A. Neacșu	

Teks Bahasa Malaysia:

• Tung-Le Pan	• Kazune Sato

Rakan Kerjasama Luar:

- Oh Haenaem

Selamat Menjawab!